

Lasy Państwowe
DLA LASU, DLA LUDZI

Postępowanie administracyjne przed nadleśniczym lub dyrektorem RDLP. Postępowanie przed sądem.

Stan prawny na dzień 28.02.2022 r.

www.lasy.gov.pl

16.1 Wyjaśnienie pojęcia „postępowania administracyjne” oraz jego rola w trybie odwoławczym przy szacowaniu szkód łowieckich

- 1. Źródła prawa stosowanego w przypadku szkód łowieckich**
- 2. Postępowanie administracyjne- definicja**
- 3. Zasady ogólne postępowania administracyjnego i ich zastosowanie w przypadku szkód łowieckich**
- 4. Postępowanie w przypadku szkód łowieckich- zasady wynikające z przepisów ustawy z dnia 13 października 1995 r.- Prawo łowieckie**
- 5. Tryb odwoławczy przy szacowaniu szkód. Zastosowanie przepisów postępowania administracyjnego**

1. Źródła prawa stosowanego w przypadku szkód łowieckich

1. Ustawa z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie
2. Ustawa z dnia 22 marca 2018 r. o zmianie ustawy- Prawo łowieckie oraz niektórych innych ustaw
3. Kodeks postępowania administracyjnego
4. **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 kwietnia 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków szacowania szkód w uprawach i płodach rolnych (poz. 776)**

Odpowiednie stosowanie przepisów k.p.a.

Art. 49 a ustawy z dnia 13 października 1995 r.- Prawo łowieckie:

1. **W zakresie nieuregulowanym w ustawie lub przepisach wydanych na jej podstawie, do postępowania prowadzonego przez nadleśniczego lub dyrektora regionalnej dyrekcji Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe w sprawie ustalenia wysokości odszkodowania stosuje się odpowiednio przepisy ustawy dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego.**
2. Poza przypadkami określonymi w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego nadleśniczy Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, dyrektor regionalnej dyrekcji Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe lub ich przedstawiciel podlega wyłączeniu od udziału w postępowaniu w sprawie ustalenia wysokości odszkodowania, jeżeli jest członkiem koła łowieckiego będącego dzierżawcą obwodu łowieckiego, którego dotyczy to postępowanie.
3. Do wyłączenia, o którym mowa w ust. 2, przepisy art. 24 § 3 i 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio.

2. Postępowanie administracyjne- definicja

Postępowanie administracyjne- to uregulowany przez prawo ciąg czynności procesowych, dokonywanych przez organ administracji publicznej i inne podmioty tego postępowania, zmierzających do załatwienia sprawy indywidualnej w drodze decyzji administracyjnej

Art. 1. K.p.a.:

Kodeks postępowania administracyjnego normuje:

- 1) postępowanie przed organami administracji publicznej w należących do właściwości tych organów sprawach indywidualnych rozstrzyganych w drodze decyzji administracyjnych albo załatwianych milcząco;
- 2) postępowanie przed innymi organami państwowymi oraz przed innymi podmiotami, gdy są one powołane z mocy prawa lub na podstawie porozumień do załatwiania spraw określonych w pkt 1;
- 3) postępowanie w sprawach rozstrzygania sporów o właściwość między organami jednostek samorządu terytorialnego i organami administracji rządowej oraz między organami i podmiotami, o których mowa w pkt 2;
- 4) postępowanie w sprawach wydawania zaświadczeń;
- 5) nakładanie lub wymierzanie administracyjnych kar pieniężnych lub udzielanie ulg w ich wykonaniu;
- 6) tryb europejskiej współpracy administracyjnej.

3. Postępowanie w przypadku szkód łowieckich- zasady wynikające z przepisów ustawy z dnia 13 października 1995 r.- Prawo łowieckie

Właściwe przepisy: art. 46-art. 50 ustawy

Dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego jest obowiązany do wynagradzania szkód wyrządzonych:

- 1) w uprawach i płodach rolnych przez dziki, łosie, jelenie, daniela i sarny;**
- 2) przy wykonywaniu polowania**

Szacowania szkód, a także ustalania wysokości odszkodowania **dokonuje zespół** składający się z:

- 1) przedstawiciela wojewódzkiego ośrodka doradztwa rolniczego;**
- 2) przedstawiciela dzierżawcy albo zarządcy obwodu łowieckiego;**
- 3) właściciela albo posiadacza gruntów rolnych, na terenie których wystąpiła szkoda.**

Wniosek o szacowanie szkód, w tym ustalenie wysokości odszkodowania, **właściciel albo posiadacz gruntów rolnych składa do dzierżawcy albo zarządcy obwodu łowieckiego.**

Szacowanie szkody składa się z:

- 1) **ogłędzin;**
- 2) **szacowania ostatecznego**

W przypadku szkód wyrządzonych w płodach rolnych, szkód wyrządzonych przez dziki na łąkach i pastwiskach oraz szkód w uprawach, jeżeli szkoda powstała i została zgłoszona bezpośrednio przed sprzętem lub w jego trakcie, **dokonuje się wyłącznie szacowania ostatecznego.**

Ogłędzin dokonuje się niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku o szacowanie szkód.

O terminie dokonania ogłędzin, dzierżawca albo zarządca obwodu łowieckiego zawiadamia właściciela albo posiadacza gruntów rolnych oraz wojewódzki ośrodek doradztwa rolniczego właściwy ze względu na miejsce wystąpienia szkody, nie później niż przed upływem 3 dni od dnia otrzymania wniosku

Niezwłocznie po zakończeniu oględzin dzierżawca albo zarządca obwodu łowieckiego sporządza **protokół**.

Członkowie zespołu powołanego do szacowania szkód mają prawo wnieść **zastrzeżenia do protokołu** wraz z uzasadnieniem.

Szacowania ostatecznego dokonuje się najpóźniej w dzień sprzętu, przed dokonaniem sprzętu uszkodzonej uprawy, a w przypadkach, gdy nie dokonuje się oględzin, w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku o szacowanie szkody.

O terminie planowanego sprzętu uszkodzonej uprawy właściciel albo posiadacz gruntów rolnych jest obowiązany powiadomić dzierżawcę albo zarządcę obwodu łowieckiego, w formie pisemnej, w terminie 7 dni przed zamierzonym sprzętem.

O terminie dokonania szacowania ostatecznego szkody dzierżawca albo zarządca obwodu łowieckiego zawiadamia właściciela albo posiadacza gruntów rolnych oraz wojewódzki ośrodek doradztwa rolniczego właściwy ze względu na miejsce wystąpienia szkody, **nie później niż przed upływem 3 dni od dnia otrzymania powiadomienia o terminie planowanego sprzętu, a jeśli nie dokonuje się oględzin- w terminie 3 dni od dnia otrzymania wniosku o szacowanie szkód.**

Niezwłocznie po zakończeniu szacowania ostatecznego dzierżawca albo zarządca obwodu łowieckiego sporządza **protokół**. Członkowie zespołu powołanego do szacowania szkód mają prawo wnieść **zastrzeżenia do protokołu** wraz z uzasadnieniem. W protokole umieszcza się informację o braku zastrzeżeń albo o wniesionych zastrzeżeniach.

Wypłaty odszkodowania dokonuje dzierżawca albo zarządca obwodu łowieckiego w terminie 30 dni od dnia sporządzenia protokołu z szacowania ostatecznego, od którego nie wniesiono odwołania.

4. Tryb odwoławczy przy szacowaniu szkód. Zastosowanie przepisów postępowania administracyjnego.

Właścicielowi albo posiadaczowi gruntów rolnych, na terenie których wystąpiła szkoda, oraz dzierżawcy albo zarządcy obwodu łowieckiego przysługuje odwołanie do nadleśniczego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkody.

Odwołanie wnosi się w terminie 7 dni od dnia podpisania protokołu oględzin lub protokołu szacowania ostatecznego.

W celu rozpatrzenia odwołania nadleśniczy PGLLP dokonuje odpowiednio oględzin lub szacowania ostatecznego.

Oględzin lub szacowania ostatecznego dokonuje się niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania odwołania.

W oględzinach lub szacowaniu ostatecznym mają prawo brać udział członkowie zespołu powołanego do szacowania szkód.

Na pisemny wniosek członka zespołu w oględzinach lub szacowaniu ostatecznym może również brać udział przedstawiciel właściwej ze względu na miejsce wystąpienia szkód izby rolniczej.

O terminie oględzin lub szacowania ostatecznego nadleśniczy PGLLP zawiadamia:

- 1) członków zespołu powołanego do szacowania szkód
- 2) przedstawiciela właściwej ze względu na miejsce wystąpienia szkód izby rolniczej, jeśli został złożony wniosek o dopuszczenie go do udziału

- nie później jednak niż przed upływem 3 dni od dnia otrzymania odwołania.

Niestawiennictwo osób, które powiadamia się o oględzinach lub szacowaniu ostatecznym, nie wstrzymuje dokonania oględzin lub szacowania ostatecznego

Po zakończeniu oględzin lub szacowania ostatecznego sporządza się protokół. **Protokół nie zawiera informacji o wysokości odszkodowania**

W przypadku gdy został złożony wniosek o dopuszczenie do udziału przedstawiciela izby rolniczej, do protokołu załącza się opinię tego przedstawiciela na temat oszacowania szkody

Przepisy k.p.a. stosowane w postępowaniu odwoławczym:

Art. 61 a k.p.a.- **możliwość odmowy wszczęcia postępowania**, gdy odwołujący się nie jest stroną lub z innych uzasadnionych przyczyn postępowanie nie może być wszczęte (np. doszło do uchybienia terminu do wniesienia odwołania)

Art. 63 k.p.a.: **Podania mogą być wnoszone pisemnie, telegraficznie, za pomocą telefaksu lub ustnie do protokołu, a także za pomocą innych środków komunikacji elektronicznej** przez elektroniczną skrzynkę podawczą organu administracji publicznej utworzoną na podstawie ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. Podanie powinno zawierać co najmniej wskazanie osoby, od której pochodzi, jej adres i żądanie oraz czynić zadość innym wymaganiom ustalonym w przepisach szczególnych.

Podanie wniesione pisemnie albo ustnie do protokołu powinno być podpisane przez wnoszącego, a protokół ponadto przez pracownika, który go sporządził. Gdy podanie wnosi osoba, która nie może lub nie umie złożyć podpisu, podanie lub protokół podpisuje za nią inna osoba przez nią upoważniona, czyniąc o tym wzmiankę obok podpisu.

Art. 64 k.p.a.:

§ 1. **Jeżeli w podaniu nie wskazano adresu** wnoszącego i nie ma możliwości ustalenia tego adresu na podstawie posiadanych danych, **podanie pozostawia się bez rozpoznania.**

§ 2. Jeżeli podanie nie spełnia innych wymagań ustalonych w przepisach prawa, **należy wezwać wnoszącego do usunięcia braków w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż siedem dni, z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków spowoduje pozostawienie podania bez rozpoznania.**

Art. 65 k.p.a.:

§ 1. Jeżeli organ administracji publicznej, do którego podanie wniesiono, jest niewłaściwy w sprawie, niezwłocznie przekazuje je do organu właściwego, zawiadamiając jednocześnie o tym wnoszącego podanie. Zawiadomienie o przekazaniu powinno zawierać uzasadnienie.

§ 2. **Podanie wniesione do organu niewłaściwego przed upływem przepisanej terminu uważa się za wniesione z zachowaniem terminu.**

Art. 57 k.p.a.- terminy:

§ 1. Jeżeli początkiem terminu określonego w dniach jest pewne zdarzenie, przy obliczaniu tego terminu nie uwzględnia się dnia, w którym zdarzenie nastąpiło. Upływ ostatniego z wyznaczonej liczby dni uważa się za koniec terminu.

§ 2. Terminy określone w tygodniach kończą się z upływem tego dnia w ostatnim tygodniu, który nazwą odpowiada początkowemu dniowi terminu.

§ 3. Terminy określone w miesiącach kończą się z upływem tego dnia w ostatnim miesiącu, który odpowiada początkowemu dniowi terminu, a gdyby takiego dnia w ostatnim miesiącu nie było - w ostatnim dniu tego miesiąca.

§ 3a. Terminy określone w latach kończą się z upływem tego dnia w ostatnim roku, który odpowiada początkowemu dniowi terminu, a gdyby takiego dnia w ostatnim roku nie było - w dniu poprzedzającym bezpośrednio ten dzień.

§ 4. **Jeżeli koniec terminu do wykonania czynności przypada na dzień uznany ustawowo za wolny od pracy lub na sobotę, termin upływa następnego dnia, który nie jest dniem wolnym od pracy ani sobotą.**

§ 5. Termin uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem pismo zostało:

- 1) wysłane w formie dokumentu elektronicznego do organu administracji publicznej, a nadawca otrzymał urzędowe poświadczenie odbioru;
- 2) nadane w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe;**
- 3) złożone w polskim urzędzie konsularnym;
- 4) złożone przez żołnierza w dowództwie jednostki wojskowej;
- 5) złożone przez członka załogi statku morskiego kapitanowi statku;
- 6) złożone przez osobę pozbawioną wolności w administracji zakładu karnego.

Art. 35 § 1 k.p.a.:

Organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy **bez zbędnej zwłoki**.

Art. 40 k.p.a.:

§ 1. Pisma doręcza się stronie, a gdy strona działa przez przedstawiciela - temu przedstawicielowi.

§ 2. **Jeżeli strona ustanowiła pełnomocnika, pisma doręcza się pełnomocnikowi.** Jeżeli ustanowiono kilku pełnomocników, doręcza się pisma tylko jednemu pełnomocnikowi. Strona może wskazać takiego pełnomocnika.

§ 3. W sprawie wszczętej na skutek podania złożonego przez dwie lub więcej stron pisma doręcza się wszystkim stronom, chyba że w podaniu wskazały jedną jako upoważnioną do odbioru pism.

Art. 50 k.p.a.:

§ 1. **Organ administracji publicznej może wzywać osoby do udziału w podejmowanych czynnościach i do złożenia wyjaśnień lub zeznań osobiście**, przez pełnomocnika, na piśmie lub w formie dokumentu elektronicznego, jeżeli jest to niezbędne dla rozstrzygnięcia sprawy lub dla wykonywania czynności urzędowych.

§ 2. Organ obowiązany jest dołożyć starań, aby zadośćuczynienie wezwaniu nie było uciążliwe.

§ 3. W przypadkach, w których osoba wezwana nie może stawić się z powodu choroby, kalectwa lub innej niedającej się pokonać przeszkody, organ może dokonać określonej czynności lub przyjąć wyjaśnienie albo przesłuchać osobę wezwaną w miejscu jej pobytu, jeżeli pozwalają na to okoliczności, w jakich znajduje się ta osoba.

Art. 97 k.p.a.:

§ 1. Organ administracji publicznej zawiesza postępowanie:

1) **w razie śmierci strony** lub jednej ze stron, jeżeli wezwanie spadkobierców zmarłej strony albo zarządcy sukcesyjnego do udziału w postępowaniu nie jest możliwe i nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 30 § 5, a postępowanie nie podlega umorzeniu jako bezprzedmiotowe (art. 105);

2) **w razie śmierci przedstawiciela ustawowego strony;**

3) **w razie utraty przez stronę lub przez jej ustawowego przedstawiciela zdolności do czynności prawnych;**

3a) w razie wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego, gdy postępowanie toczyło się z udziałem zarządcy sukcesyjnego, jeżeli wezwanie spadkobierców zmarłego do udziału w postępowaniu nie jest możliwe i nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 30 § 5, a postępowanie nie podlega umorzeniu jako bezprzedmiotowe (art. 105);

4) **gdy rozpatrzenie sprawy i wydanie decyzji zależy od uprzedniego rozstrzygnięcia zagadnienia wstępnego przez inny organ lub sąd;**

5) na wniosek Bankowego Funduszu Gwarancyjnego

Art. 98 § 1 k.p.a.: Organ administracji publicznej **może zawiesić postępowanie, jeżeli wystąpi o to strona**, na której żądanie postępowanie zostało wszczęte, a nie sprzeciwiają się temu inne strony oraz nie zagraża to interesowi społecznemu.

Art. 75 k.p.a.- postępowanie dowodowe:

§ 1. Jako dowód należy dopuścić wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy, a nie jest sprzeczne z prawem. W szczególności dowodem mogą być dokumenty, zeznania świadków, opinie biegłych oraz oględziny.

§ 2. Jeżeli przepis prawa nie wymaga urzędowego potwierdzenia określonych faktów lub stanu prawnego w drodze zaświadczenia właściwego organu administracji, organ administracji publicznej odbiera od strony, na jej wniosek, oświadczenie złożone pod rygorem odpowiedzialności za fałszywe zeznania. Przepis art. 83 § 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 82 k.p.a.:

Świadcami nie mogą być:

- 1) osoby niezdolne do spostrzegania lub komunikowania swych spostrzeżeń;
- 2) osoby obowiązane do zachowania w tajemnicy informacji niejawnych na okoliczności objęte tajemnicą, jeżeli nie zostały w trybie określonym obowiązującymi przepisami zwolnione od obowiązku zachowania tej tajemnicy;
- 3) duchowni co do faktów objętych tajemnicą spowiedzi.

Art. 83 k.p.a.:

§ 1. Nikt nie ma prawa odmówić zeznań w charakterze świadka, z wyjątkiem małżonka strony, wstępnych, zstępnych i rodzeństwa strony oraz jej powinowatych pierwszego stopnia, jak również osób pozostających ze stroną w stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli. Prawo odmowy zeznań trwa także po ustaniu małżeństwa, przysposobienia, opieki lub kurateli.

§ 2. Świadek może odmówić odpowiedzi na pytania, gdy odpowiedź mogłaby narazić jego lub jego bliskich wymienionych w § 1 na odpowiedzialność karną, hańbę lub bezpośrednią szkodę majątkową albo spowodować naruszenie obowiązku zachowania prawnie chronionej tajemnicy zawodowej.

§ 3. Przed odebraniem zeznania organ administracji publicznej uprzedza świadka o prawie odmowy zeznań i odpowiedzi na pytania oraz o odpowiedzialności za fałszywe zeznania.

84 § 1 k.p.a.: Gdy w sprawie wymagane są wiadomości specjalne, organ administracji publicznej **może zwrócić się do biegłego lub biegłych o wydanie opinii.**

Art. 86 k.p.a.: Jeżeli po wyczerpaniu środków dowodowych lub z powodu ich braku pozostały niewyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, organ administracji publicznej dla ich wyjaśnienia **może przesłuchać stronę**. Do przesłuchania stron stosuje się przepisy dotyczące świadków, z wyłączeniem przepisów o środkach przymusu.

16.2 Wskazanie okoliczności, w których postępowanie odwoławcze prowadzi nadleśniczy, a w których dyrektor regionalnej dyrekcji LP.

1. Właściwość nadleśniczego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe

Zasada generalna: odwołanie przysługuje do nadleśniczego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkody

2. Właściwość dyrektora regionalnej dyrekcji Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe

W przypadku **gdy obwód łowiecki, na terenie którego wystąpiła szkoda, został wyłączony z wydzierżawiania i przekazany w zarząd nadleśnictwa Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe**, właściwym w sprawie ustalenia wysokości odszkodowania jest dyrektor regionalnej dyrekcji Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe właściwy ze względu na miejsce wystąpienia szkody.

16.3 Projekt decyzji wydawanej w trybie odwoławczym, dotyczący wysokości odszkodowania, wydawany przez nadleśniczego lub dyrektora RDLP.

Nadleśniczy PGLLP właściwy ze względu na miejsce wystąpienia szkód **ustala wysokość odszkodowania, w drodze decyzji**, biorąc w szczególności pod uwagę ustalenia zawarte w sporządzonych protokołach.

Opinia przedstawiciela izby rolniczej nie jest wiążąca.

Decyzja wydawana jest w terminie 14 dni od dnia otrzymania protokołów i jest ostateczna.

Wypłata odszkodowania następuje ze środków dzierżawcy albo zarządcy obwodu łowieckiego, nie później niż w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji.

Art. 107 k.p.a.:

§ 1. Decyzja zawiera:

- 1) oznaczenie organu administracji publicznej;**
- 2) datę wydania;**
- 3) oznaczenie strony lub stron;**
- 4) powołanie podstawy prawnej;**
- 5) rozstrzygnięcie;**
- 6) uzasadnienie faktyczne i prawne;**
- 7) pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie oraz o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania;**
- 8) podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego pracownika organu upoważnionego do wydania decyzji, a jeżeli decyzja wydana została w formie dokumentu elektronicznego - kwalifikowany podpis elektroniczny;**

9) w przypadku decyzji, w stosunku do której może być wniesione powództwo do sądu powszechnego, sprzeciw od decyzji lub skarga do sądu administracyjnego - **pouczenie o dopuszczalności wniesienia powództwa**, sprzeciwu od decyzji lub skargi oraz wysokości opłaty od powództwa lub wpisu od skargi lub sprzeciwu od decyzji, jeżeli mają one charakter stały, albo podstawie do wyliczenia opłaty lub wpisu o charakterze stosunkowym, a także możliwości ubiegania się przez stronę o zwolnienie od kosztów albo przyznanie prawa pomocy.

(...)

§ 3. **Uzasadnienie faktyczne decyzji** powinno w szczególności zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne - wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa.

§ 4. **Można odstąpić od uzasadnienia decyzji**, gdy uwzględni ona w całości żądanie strony; nie dotyczy to jednak decyzji rozstrzygających sporne interesy stron oraz decyzji wydanych na skutek odwołania.

§ 5. Organ może odstąpić od uzasadnienia decyzji również w przypadkach, w których z dotychczasowych przepisów ustawowych wynikała możliwość zaniechania lub ograniczenia uzasadnienia ze względu na interes bezpieczeństwa Państwa lub porządek publiczny.

Art. 109 k.p.a.:

§ 1. **Decyzję doręcza się stronom na piśmie lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej.**

§ 2. W przypadkach wymienionych w art. 14 § 2 decyzja może być stronom ogłoszona ustnie.

Art. 110 § 1 k.p.a.:

Organ administracji publicznej, który wydał decyzję, **jest nią związany od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia**, o ile kodeks nie stanowi inaczej.

Art. 111 k.p.a.:

§ 1. Strona może w terminie czternastu dni od dnia doręczenia lub ogłoszenia decyzji zażądać jej uzupełnienia co do rozstrzygnięcia bądź co do prawa odwołania, wniesienia w stosunku do decyzji powództwa do sądu powszechnego lub skargi do sądu administracyjnego albo sprostowania zamieszczonego w decyzji pouczenia w tych kwestiach.

§ 1a. Organ administracji publicznej, który wydał decyzję, **może ją uzupełnić lub sprostować z urzędu** w zakresie, o którym mowa w § 1, w terminie czternastu dni od dnia doręczenia lub ogłoszenia decyzji.

§ 1b. Uzupełnienie lub odmowa uzupełnienia decyzji następuje w formie postanowienia.

§ 2. W przypadku wydania postanowienia, o którym mowa w § 1b, termin dla strony do wniesienia odwołania, powództwa lub skargi biegnie od dnia jego doręczenia lub ogłoszenia.

Art. 112 k.p.a.: **Błędne pouczenie w decyzji** co do prawa odwołania lub skutków zrzeczenia się odwołania albo wniesienia powództwa do sądu powszechnego lub skargi do sądu administracyjnego **nie może szkodzić stronie**, która zastosowała się do tego pouczenia.

Art. 113 k.p.a.:

§ 1. Organ administracji publicznej **może z urzędu lub na żądanie strony prostować w drodze postanowienia błędy pisarskie i rachunkowe oraz inne oczywiste omyłki** w wydanych przez ten organ decyzjach.

§ 2. Organ, który wydał decyzję, wyjaśnia w drodze postanowienia na żądanie organu egzekucyjnego lub strony wątpliwości co do treści decyzji.

Decyzja- wzór:

.....[miejsowość], dnia

Nadleśniczy

[dokładne określenie organu]

Decyzja nr z dnia

Na podstawie art. 46 e ust. 1 [art. 46 f- jeśli decyzję wydaje Dyrektor RDLP] w zw. z art. 46 ust. 1, 2 i 3, art. 46 d ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1996 r.- Prawo łowieckie (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r., Poz. 2033 z późn.zm.) oraz art. 104, art. 107 § 1 i 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r.- Kodeks postępowania administracyjnego (tekst. jedn. Dz.U. z 2017 r., Poz. 1257 z późn.zm.) w zw. z art. 49 a ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1996 r.- Prawo łowieckie (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r., Poz. 2033 z późn.zm.)

po rozpoznaniu sprawy z wniosku
z udziałem [*dokładne oznaczenie stron*]

orzekam o:

1. Ustaleniu wysokości odszkodowania należnego Panuzam. na kwotę zł (słownie: 00/100)
2. Wypłacie odszkodowania przez..... [*wymienić podmiot zobowiązany do wypłaty*]
3. Wypłacie odszkodowania nie później niż w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji."

[LUB]

[*w przypadku decyzji odmawiającej ustalenia odszkodowania*]
„ odmowie ustalenia odszkodowania”

UZASADNIENIE

.....
[opisanie w szczególności: treści wniosku o szacowanie szkód, daty złożenia wniosku, danych wnioskodawcy i stron, przebiegu postępowania polegającego na szacowaniu szkód i sposobu jego zakończenia, treści protokołu oględzin i protokołu szacowania ostatecznego, danych dotyczących odwołania- jaki podmiot złożył odwołanie, w jakiej dacie, jakie zarzuty podniesiono w odwołaniu, następnie odniesienie się do każdego z zarzutów i wskazanie czy są one uzasadnione czy też nie, z jakiej przyczyny- należy odwołać się do przepisów prawa, przytoczyć ich treść, wyjaśnić treść przepisów i ewentualne wątpliwości, ponadto konieczne jest wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparto, przyczyn, z powodu których pewnym dowodom odmówiono wiarygodności i mocy dowodowej]

POUCZENIE

Od niniejszej decyzji przysługuje prawo do wniesienia powództwa do sądu powszechnego właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkody, tj. Sądu Rejonowego [Okręgowego] w

Wydział w terminie 3 miesięcy od dnia doręczenia niniejszej decyzji. Wysokość opłaty od powództwa wynosi Strona wnosząca powództwo ma możliwość złożenia w Sądzie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych w całości lub części a także wniosku o przyznanie prawa pomocy (tj. ustanowienie pełnomocnika- adwokata lub radcy prawnego- z urzędu).

.....
[podpis, imię i nazwisko, stanowisko służbowe pracownika upoważnionego do wydania decyzji]

UWAGA: W ZALEŻNOŚCI OD STANU FAKTYCZNEGO DANEJ SPRAWY, W TYM TREŚCI ZARZUTÓW ZAWARTYCH W ODWOŁANIU, PODSTAWA PRAWNA DECYZJI POWINNA ZOSTAĆ UZUPEŁNIONA O ODPOWIEDNIE PRZEPISY PRAWA ZNAJDUJĄCE W DANEJ SPRAWIE ZASTOSOWANIE

16.4 Postępowanie cywilno-prawne, z jakiego może skorzystać rolnik bądź koło łowieckie niezadowolone z wysokości odszkodowania ustalonego z wysokości odszkodowania ustalonego w decyzji przez nadleśniczego lub dyrektora RDPL.

Właściciel albo posiadacz gruntów rolnych, na których zostały wyrządzone szkody, a także dzierżawca albo zarządca obwodu łowieckiego niezadowolony z decyzji może, w terminie **trzech miesięcy** od dnia jej doręczenia, wnieść **powództwo do sądu właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkody.**

Powództwa rozpoznają sądy powszechne- rejonowe lub okręgowe.

Art. 16 § 1 k.p.c.: Sądy rejonowe rozpoznają wszystkie sprawy z wyjątkiem spraw, dla których zastrzeżona jest właściwość sądów okręgowych.

Art. 17 pkt 4 k.p.c.: **Do właściwości sądów okręgowych** należą sprawy o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu sporu **przewyższa siedemdziesiąt pięć tysięcy złotych**, oprócz spraw o alimenty, o naruszenie posiadania, o ustanowienie rozdzielności majątkowej między małżonkami, o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym oraz spraw rozpoznawanych w elektronicznym postępowaniu upominawczym.

W sprawach o roszczenia pieniężne, zgłoszone choćby w zamian innego przedmiotu, podana **kwota pieniężna stanowi wartość przedmiotu sporu**.

16.5 Wymogi formalno-prawne przy kierowaniu powództwa w postępowaniu cywilnym oraz jego konsekwencje w świetle kosztów procesowych.

Art. 126 k.p.c.:

§ 1. Każde pismo procesowe powinno zawierać:

- 1) oznaczenie sądu, do którego jest skierowane, imię i nazwisko lub nazwę stron, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników;
- 2) oznaczenie rodzaju pisma;
- 3) osnovę wniosku lub oświadczenia oraz dowody na poparcie przytoczonych okoliczności;
- 4) podpis strony albo jej przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika;
- 5) wymienienie załączników.

§ 2. Gdy pismo procesowe jest pierwszym pismem w sprawie, powinno ponadto zawierać oznaczenie przedmiotu sporu oraz:

- 1) oznaczenie miejsca zamieszkania lub siedziby i adresy stron albo, w przypadku gdy strona jest przedsiębiorcą wpisanym do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej - adres do korespondencji wpisany do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej,
- 1¹) oznaczenie miejsca zamieszkania lub siedziby i adresy przedstawicieli ustawowych i pełnomocników stron,
- 2) numer Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) lub numer identyfikacji podatkowej (NIP) powoda będącego osobą fizyczną, jeżeli jest on obowiązany do jego posiadania lub posiada go nie mając takiego obowiązku lub
- 3) numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w przypadku jego braku - numer w innym właściwym rejestrze, ewidencji lub NIP powoda niebędącego osobą fizyczną, który nie ma obowiązku wpisu we właściwym rejestrze lub ewidencji, jeżeli jest on obowiązany do jego posiadania.

§ 2¹. Dalsze pisma procesowe, poza elementami określonymi w § 1, powinny zawierać sygnaturę akt.

W każdym piśmie należy podać wartość przedmiotu sporu lub wartość przedmiotu zaskarżenia, jeżeli od tej wartości zależy właściwość rzeczowa sądu, wysokość opłaty lub dopuszczalność środka odwoławczego, a przedmiotem sprawy nie jest oznaczona kwota pieniężna.

Sąd nie podejmie żadnej czynności na skutek pisma, od którego nie została uiszczona należna opłata.

Do pisma procesowego należy dołączyć jego odpisy i odpisy załączników dla doręczenia ich uczestniczącym w sprawie osobom, a ponadto, jeżeli w sądzie nie złożono załączników w oryginale, po jednym odpisie każdego załącznika do akt sądowych.

Do pisma procesowego wnoszonego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego dołącza się poświadczony elektronicznie odpisy załączników.

Jeżeli pismo procesowe nie może otrzymać prawidłowego biegu wskutek niezachowania warunków formalnych lub jeżeli od pisma nie uiszczono należnej opłaty, **przewodniczący wzywa stronę, pod rygorem zwrócenia pisma, do poprawienia, uzupełnienia lub opłacenia go w terminie tygodniowym.**

Jeżeli pismo wniosła osoba zamieszkała lub mająca siedzibę za granicą, która nie ma w kraju przedstawiciela, przewodniczący wyznacza termin do poprawienia lub uzupełnienia pisma albo uiszczenia opłaty nie krótszy niż miesiąc.

Po bezskutecznym upływie terminu przewodniczący zwraca pismo stronie. Pismo zwrócone nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma procesowego do sądu.

Pismo poprawione lub uzupełnione w terminie wywołuje skutki od chwili jego wniesienia.

Pismo wniesione przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego, które nie zostało należycie opłacone, przewodniczący zwraca bez wezwania o uiszczenie opłaty, jeżeli pismo podlega opłacie w wysokości stałej lub stosunkowej obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu sporu.

W terminie tygodniowym od dnia doręczenia zarządzenia o zwrocie pisma z przyczyn określonych wyżej strona może uiścić brakującą opłatę. Jeżeli opłata została wniesiona we właściwej wysokości, pismo wywołuje skutek od daty pierwotnego wniesienia. Skutek taki nie następuje w razie kolejnego zwrotu pisma z tej samej przyczyny.

Art. 98 k.p.c.:

§ 1. **Strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu).**

§ 2. Do niezbędnych kosztów procesu prowadzonego przez stronę osobiście lub przez pełnomocnika, który nie jest adwokatem, radcą prawnym lub rzecznikiem patentowym, zalicza się poniesione przez nią koszty sądowe, koszty przejazdów do sądu strony lub jej pełnomocnika oraz równowartość zarobku utraconego wskutek stawiennictwa w sądzie. Suma kosztów przejazdów i równowartość utraconego zarobku nie może przekraczać wynagrodzenia jednego adwokata wykonującego zawód w siedzibie sądu procesowego.

§ 3. Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony.

§ 4. Wysokość kosztów sądowych, zasady zwrotu utraconego zarobku lub dochodu oraz kosztów stawiennictwa strony w sądzie, a także wynagrodzenie adwokata, radcy prawnego i rzecznika patentowego regulują odrębne przepisy.

W wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Niezależnie od wyniku sprawy sąd może włożyć na stronę lub interwenienta obowiązek zwrotu kosztów, wywołanych ich niesumiennym lub oczywiście niewłaściwym postępowaniem. Zasada powyższa dotyczy zwłaszcza kosztów powstałych wskutek uchylenia się od wyjaśnień lub złożenia wyjaśnień niezgodnych z prawdą, zatajenia lub opóźnionego powołania dowodów, a także oczywiście nieuzasadnionej odmowy poddania się mediacji.

Zagadnienie prawne

Czy sporządzenie protokołu, o którym mowa w art. 46a ust. 4 (protokół oględzin) i sporządzenie protokołu, o jakim mowa w art. 46c ust. 5 ustawy z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie (protokół szacowania ostatecznego), **są czynnościami z zakresu administracji publicznej** dotyczącymi obowiązków i uprawnień wynikających z przepisów prawa, o jakich mowa w art. 3 § 2 pkt 4 p.p.s.a.?

Zgodnie z postanowieniem **Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 17 listopada 2020 r. (II OSK 865/20)** sporządzenie protokołu oględzin i protokołu szacowania ostatecznego są **czynnościami z zakresu administracji publicznej dotyczącymi obowiązków i uprawnień wynikających z przepisów prawa, o jakich mowa w art. 3 § 2 pkt 4 p.p.s.a.**

Uzasadnienie – wyciąg

Z przepisu art. 46e ust. 4 ustawy - Prawo łowieckie jednoznacznie wynika, że z woli ustawodawcy warunkiem skorzystania z drogi sądowej, tj. wniesienia powództwa do sądu powszechnego jest wydanie - po rozpatrzeniu odwołania wniesionego przez uprawniony podmiot, jakim jest właściciel albo posiadacz gruntów rolnych, na których zostały wyrządzone szkody oraz dzierżawca albo zarządca obwodu łowieckiego - decyzji przez nadleśniczego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.

c.d.

A zatem, **aby właściciel** albo posiadacz gruntów rolnych, na których zostały wyrządzone szkody oraz dzierżawca albo zarządca obwodu łowieckiego, **mógł wnieść powództwo do sądu właściwego** ze względu na miejsce wystąpienia szkody, **konieczne jest uprzednie wydanie decyzji**, o jakiej mowa w art. 46e ust. 1 ustawy - Prawo łowieckie. Tym samym, aby uprawniony podmiot mógł wnieść powództwo do sądu powszechnego, o jakim mowa w art. 46e ust. 4 ustawy - Prawo łowieckie, musi zostać uprzednio wyczerpana droga postępowania administracyjnego, ustanowiony przez ustawodawcę szczególny tryb postępowania w zakresie szkód łowieckich.

c.d.

Aby uprawniony podmiot mógł wnieść powództwo do sądu powszechnego konieczne jest więc wykonanie przez dzierżawcę albo zarządcę obwodu łowieckiego obowiązków nałożonych ustawą - Prawo łowieckie.

W tym stanie prawnym wykonanie lub brak wykonania obowiązków wynikających z ustawy przez dzierżawcę albo zarządcę obwodu łowieckiego bezpośrednio oddziałuje na uprawnienia właściciela albo posiadacza gruntów rolnych, na terenie których wystąpiła szkoda.

c.d.

Skoro ustawodawca nałożył przepisami ustawy - Prawo łowieckie określone obowiązki na dzierżawcę albo zarządcę obwodu łowieckiego, w tym obowiązek sporządzenia protokołu, o którym mowa w art. 46a ust. 4 (protokół oględzin) i protokołu, o jakim mowa w art. 46c ust. 5 tej ustawy (protokół szacowania ostatecznego), to czynności obciążające te podmioty należy traktować jako akty i czynności z zakresu administracji publicznej dotyczące uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa, o jakich mowa w art. 3 § 2 pkt 4 p.p.s.a.

c.d.

Sporządzenie protokołu, o którym mowa w art. 46a ust. 4 (protokół oględzin) i sporządzenie protokołu, o jakim mowa w art. 46c ust. 5 ustawy z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie (protokół szacowania ostatecznego), są czynnościami z zakresu administracji publicznej dotyczącymi obowiązków i uprawnień wynikających z przepisów prawa, o jakich mowa w art. 3 § 2 pkt 4 p.p.s.a.

c.d.

Wykonanie bądź zaniechanie wykonania tych obowiązków przez dzierżawcę albo zarządcę obwodu łowieckiego wywołuje określone bezpośrednie skutki faktyczne i prawne w zakresie uprawnień właściciela albo posiadacza gruntów rolnych, na których zostały wyrządzone szkody.

Istnieje więc ścisły związek między czynnościami dzierżawcy albo zarządcy obwodu łowieckiego, a realizacją prawa stron do rozpatrzenia jej sprawy w postępowaniu administracyjnym przez właściwy organ (decyzja nadleśniczego), a następnie sąd cywilny.

c.d.

Podkreślić należy, iż w zakresie nieuregulowanym w ustawie - Prawo łowieckie lub przepisach wydanych na jej podstawie, do postępowania prowadzonego przez nadleśniczego lub dyrektora regionalnej dyrekcji Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe w sprawie ustalenia wysokości odszkodowania stosuje się **odpowiednio** przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego - art. 49a ust. 1.

Jednocześnie należy mieć na uwadze charakter prawny PZŁ i kół łowieckich oraz zagadnienia dotyczące wykonywania zadań publicznych.

c.d.

Brak kontroli sądu administracyjnego w zakresie zaniechania czynności szacowania i sporządzenia protokołu, mógłby uniemożliwić ostateczne zakończenie postępowania decyzją administracyjną w przedmiocie szkody łowieckiej, poprzez "**blokowanie**" przez koło łowieckie możliwości rozpatrzenia sprawy przez nadleśniczego i właściwy sąd powszechny.

c.d.

W związku z powyższym wyrażony w zaskarżonym postanowieniu pogląd, że zaistniała beczynność nie należy do żadnej kategorii spraw, które mieszczą się w zakresie kognicji sądu administracyjnego, jest chybiony.

W tej sytuacji uznać należy, że stronie przysługuje **skarga do sądu administracyjnego na beczynność** koła łowieckiego we wskazanym zakresie.

Zagadnienie prawne

"Czy dopuszczalna jest droga sądowa dla wystąpienia z powództwem o wynagrodzenie szkód łowieckich w przypadku **niezrealizowania przez dzierżawcę albo zarządcę obwodu łowieckiego obowiązków** wynikających z przepisów art. 46 - 46c ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (tekst jednolity Dz.U. 2020.67) i **niesporządzenia protokołu**, o którym mowa w art. 46d ust. 1 w zw. z art. 46a ust. 4 albo art. 46c ust. 5 tej ustawy, a w konsekwencji braku wydania decyzji przewidzianej w art. 46e ust. 1 i 4 ustawy?"

UCHWAŁA Sądu Najwyższego z dnia 6 lipca 2021 r.
- Sygn. akt III CZP 48/20

Niewykonanie przez dzierżawcę albo zarządcę obwodu łowieckiego obowiązków wynikających z art. 46 - 46c ustawy z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie (jedn. tekst Dz. U. z 2020 r., poz. 1683) i niesporządzenie protokołu, o którym mowa w art. 46d ust. 1 w zw. z art. 46a ust. 4 albo art. 46c ust. 5 tej ustawy, nie zamyka - po wydaniu decyzji przewidzianej w art. 46e ust. 1 ustawy - drogi sądowej w sprawie o naprawienie szkody łowieckiej.

UZASADNIENIE – WYCIĄG

Do poszkodowanego należy złożenie samego wniosku wszczynającego postępowanie, w którym identyfikuje miejsce i czas wystąpienia szkody oraz jej rodzaju (art. 46 ust. 4), ale też poinformowanie o terminie planowanego sprzętu uszkodzonej uprawy (art. 46 c ust. 3).

Do dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego należy wyznaczenie terminu oględzin i ostatecznego oszacowania szkody, poinformowanie o tym podmiotów, których przedstawiciele utworzą następnie zespół, o którym mowa w art. 46 ust. 2, oraz sporządzenie protokołów oględzin i szacowania szkody.

Po złożeniu wniosku, postępowanie o ustalenie odszkodowania za szkodę łowiecką zostaje **wszczęte**, i - jeśli wniosek nie zostanie cofnięty, co uzasadniałoby umorzenie postępowania stosownie do art. 105 k.p.a. - powinno zakończyć się w sposób określony w art. 46 c ust. 7 i 8 albo w art. 46 e ust. 1 pr. łow.

Na przeszkodzie do zakończenia postępowania decyzją **nie może** przy tym **stać postawa dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego**, który - jak to ma miejsce w niniejszej sprawie - zaniedbuje obowiązków nałożonych na niego ustawą, tak samo zresztą jak nie mogłoby stać temu na przeszkodzie zaniechanie przez poszkodowanego zawiadomienia o terminie planowanego sprzętu (art. 46 c ust. 3).

Nie może być tak, że o wykonaniu albo niewykonaniu przypisanej organowi administrującemu kompetencji do wydania aktu administracyjnego decydować będzie postawa tej strony postępowania, której interesy są sprzeczne z interesami strony przeciwnej, oczekującej na rozstrzygnięcie w sprawie.

Wspomniane protokoły oględzin (art. 46 a ust. 4 pr. łow.) i ostatecznego oszacowania szkody (art. 46 c ust. 5 pr. łow.) są częściami materiału dowodowego zbieranego w sprawie o ustalenie odszkodowania za szkodę wyrządzoną przez zwierzęta łowne.

Niewątpliwie nie stanowią one jednak aktów administracyjnych, a w szczególności decyzji.

Skoro w celu rozpoznania odwołań od oględzin lub szacowania ostatecznego nadleśniczy Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe zobowiązany jest do dokonania szacowania w trybie odwoławczym i zweryfikowania twierdzeń oraz zastrzeżeń zgłoszonych przez strony do protokołu - to nie ma przeszkód, by – w sytuacji uchylania się przez zarządcę lub dzierżawcę obwodu łowieckiego od wykonania nałożonych na niego obowiązków szacowania - czynności tych dokonał nadleśniczy **w celu zrealizowania własnej kompetencji do wydania decyzji.**

Nie ma też przeszkód, by nadleśniczy Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe wydał decyzję, o której mowa w art. 46 e pr. łow. bazując na innym niż protokoły oględzin lub ostatecznego oszacowania szkody, których sporządzenia zaniechał dzierżawca lub zarządcę obwodu łowieckiego (innymi słowy : na podstawie dostępnego materiału dowodowego).

Zaniedbania stron, gdy chodzi o czynności, które zgodnie z ustawą powinny być podjęte w celu rozstrzygnięcia sprawy o odszkodowanie, muszą być natomiast uwzględnione w ramach oceny obciążającego je obowiązku dowodowego.

Las Państwowe
DLA LASU, DLA LUDZI

Dziękuję za uwagę

www.lasy.gov.pl

64